

## V. Palotoimikunta.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta vuonna 1923 oli seuraavansisältöinen:

*Palotoimikunnan jäsenet.* Palotoimikuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palolaitosta, kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: rakennusmestari W. Ekman puheenjohtajana, kamreeri A. Suviranta varapuheenjohtajana, mallipuuseppä K. L. Lydman, varastotyöläinen K. Jäntti ja raati-mies O. Ekman. Sihteerinä toimi varatuomari A. Tuominen.

*Tulipalot.* Palokuntaa hälyytettiin vuoden varrella 259 kertaa, josta 119 kertaa todellisiin tulipaloihin tai tulipalonalkuihin, 102 kertaa nokivalkeihin, 28 kertaa savun johdosta, 5 kertaa valonheijastuksesta, 3 kertaa palolennättimessä sattuneista häiriöistä ja 2 kertaa ilkeivaltaisuudesta.

Edelliseen vuoteen verrattuna hälyytysten luku lisääntyi 7:llä ja tulipalojen väheni 21:llä. Tulipaloista sattui 103 järjestetyssä kaupungissa ja 16 sen ulkopuolella. Vuoden eri kuukausien kesken tulipalot jakautuvat seuraavasti: tammikuussa 9, helmikuussa 14, maaliskuussa 13, huhtikuussa 8, toukokuussa 3, kesäkuussa 8, heinäkuussa 7, elokuussa 8, syyskuussa 8, lokakuussa 9, marraskuussa 9, joulukuussa 23. Tulipalojen jakautuminen viikonpäivien mukaan oli seuraava: maanantaina 24, tiistaina 16, keskiviikkona 12, torstaina 16, perjantaina 19, lauantaina 20, sunnuntaina 12.

Tulipaloista sattui 74 päivällä, laskien klo 6 a. p.—6 i. p. ja 45 yöaikaan, klo 6 i. p.—6 a. p. Ensimmäinen tieto tulen irtipääsystä saatiin 86 tapauksessa puhelimitse, 30 tapauksessa palolennättimellä ja 3 tapauksessa suullisen sanantuojan ilmoittamana. Laajuuteen nähden oli 19 tulipaloa suuria, t. s. sellaisia, että vähintään kaksi vesijohdon, palopostin tai moottoriruiskun vesisuihkua tarvittiin tulen tukahduttamiseksi, 33 tulipaloa keskisuuria eli sellaisia, että ne sammutettiin yhdellä vesisuihkulla ja 67 niin pieniä, että ne sammutettiin pönttöruiskulla tai muutamalla ämpärillisellä vettä.

Tulipalojen jakautuminen tulen irtipääsypaikan mukaan käy selville seuraavista numeroluvuista:

|                                            | Kivi-<br>taloja. | Puu-<br>taloja. | Yh-<br>teensä. |                                           | Kivi-<br>taloja. | Puu-<br>taloja. | Yh-<br>teensä. |
|--------------------------------------------|------------------|-----------------|----------------|-------------------------------------------|------------------|-----------------|----------------|
| Asuinrakennuksissa                         | 21               | 20              | 41             | Autovajassa .....                         | 1                | —               | 1              |
| Kellareissa .....                          | 10               | 2               | 12             | Kirjapainossa .....                       | 1                | —               | 1              |
| Ullakoilla .....                           | 4                | —               | 4              | Vajassa tai ulkohuo-<br>nerakennuksessa.. | 3                | 3               | 6              |
| Porrashuoneessa ....                       | 2                | —               | 2              | Laivoissa .....                           | —                | —               | 4              |
| Kylpyhuoneessa ....                        | 2                | —               | 2              | Paviljongissa tai<br>kauppakojussa ....   | —                | —               | 3              |
| Tehtaassa eli työhuon.                     | 9                | 3               | 12             | Autoissa .....                            | —                | —               | 1              |
| Puotihuon. eli varast.                     | 2                | 2               | 4              | Laivatelakoilla .....                     | —                | —               | 1              |
| Pannuhuoneessa ....                        | 2                | —               | 2              | Hilivarastoissa ....                      | —                | —               | 2              |
| Leipomossa .....                           | 1                | —               | 1              | Lautatapuleissa ....                      | —                | —               | 2              |
| Sairaalassa .....                          | 2                | —               | 2              | Tervatynnyreissä ..                       | —                | —               | 2              |
| Apteekeissa .....                          | 1                | —               | 1              | Sähkökaapelissa ....                      | —                | —               | 1              |
| Laboratorioissa ....                       | 2                | 1               | 3              | Rautatievaunussa ..                       | —                | —               | 1              |
| Rakenteilla olevissa<br>asuinrakennuksissa | 6                | —               | 6              | Metsässä.....                             | —                | —               | 1              |
| Elävienkuvienteatt...                      | 1                | —               | 1              |                                           |                  |                 |                |
|                                            |                  |                 |                | Yhteensä                                  | 70               | 31              | 119            |

Tulen irtipääsemisen syyt käyvät selville allaolevista luvuista:

|                                                     |    |                                                            |            |
|-----------------------------------------------------|----|------------------------------------------------------------|------------|
| Puutteellinen tulisija tai savujohto                | 17 | Uunin liiallinen kuumuus                                   | 3          |
| Tulisijasta pudonneet kekäleet tai kipinät          | 16 | Tulensekaisen tuhkan säilyttäminen sopimattomassa paikassa | 2          |
| Lampun, kynttilän tai tulitikkujen varomaton pitely | 11 | Itsesytytys                                                | 2          |
| Tulenarkojen öljyjen varomaton pitely               | 11 | Huolimaton tupakanpoltto                                   | 2          |
| Jäätyneiden vesijohtoputkien varomaton sulattaminen | 5  | Varomaton filmin pitely                                    | 2          |
| Sähköjohdon lyhytsulku                              | 4  | Sähkösilitysraudan varomat. käyttö                         | 2          |
| Lasten leikkiminen tulella                          | 4  | Hehkulampun räjähdys                                       | 1          |
| Lampun tai öljykeittiön räjähdys                    | 3  | Sähkömoottorin kipinät                                     | 1          |
|                                                     |    | Tuntematon (selville saamaton)                             | 33         |
|                                                     |    | <b>Yhteensä</b>                                            | <b>119</b> |

Eri kaupunginosain kesken tulipalot jakautuvat seuraavasti:

|                |    |                   |            |
|----------------|----|-------------------|------------|
| I kaupunginosa | 9  | XIII kaupunginosa | 8          |
| II "           | 3  | XIV "             | 2          |
| III "          | 8  | XX "              | 1          |
| IV "           | 21 | Böle              | 3          |
| V "            | 8  | Hermannin         | 1          |
| VI "           | 8  | Vallila           | 4          |
| VII "          | 6  | Vanhakaupunki     | 2          |
| VIII "         | 5  | Saaret            | 3          |
| IX "           | 1  | Kumtähti          | 1          |
| X "            | 11 |                   |            |
| XI "           | 8  |                   |            |
| XII "          | 6  |                   |            |
|                |    | <b>Yhteensä</b>   | <b>119</b> |

Allamainitut tulipalot vaativat uhrikseen ihmishengen:

Tammikuun 4 p:nä sattuneessa Siltavuorenpenkereen fysikaalisen laboratorin tulipalossa paloi laitoksen vahtimestari, joka käsitteli tulta avatun spriiastian vieressä, joka aiheutti tulipalon. Tämä palo tuotti hänelle niin vaikeita palohaavoja, että hän muutaman tunnin kuluttua kuoli.

Syyskuun 5 p:nä Toisen linjan talossa n:o 7 sattuneessa tulipalossa paloi kolme alaikäistä lasta. Heidät oli jätetty hoidotta lukittujen ovien taakse kolmihuoneiseen huoneistoon ja luultavasti olivat lapset leikkineet tulitikuilla, josta tulipalo aiheutui. Palokunnan saapuessa paikalle leimusi jo liekit ikkunoista; lapset olivat tukehtuneet, joten henkinherättäminen oli tuloksetonta.

*Palovahingot ja niiden korvaaminen.* Järjestetyssä kaupungissa oli tulen suuremmassa tai pienemmässä määrässä vahingoittaman irtaimiston arvo 30,744,200 markkaa ja kiinteän omaisuuden 70,289,139 markkaa eli yhteensä 101,033,339 markkaa, kun taas palovahingonkorvaus irtaimesta omaisuudesta oli 544,096: 62 markkaa ja kiinteästä omaisuudesta 320,265: 22 markkaa eli yhteensä 864,361: 84 markkaa; korvaus oli niin ollen 0.9 % vakuutussummasta.

Järjestetyn kaupungin ulkopuolella olevilla kaupunkiin kuuluvilla alueilla, jonne ei palokunta niin nopeasti voi saapua, oli irtaimen omaisuuden vakuutussumma 947,200 markkaa ja kiinteän omaisuuden 450,000 markkaa eli yhteensä 1,397,200 markkaa, kun sitävastoin palovahingonkorvaus oli irtaimistosta 166,700: 77 markkaa ja kiinteästä omaisuudesta 32,077: 05 markkaa eli yhteensä 198,777: 82 markkaa; palovahingonkorvaus teki 14.2 % vakuutussummasta.

Jos kaupungin koko alueen palovahinkojen arvo lasketaan yhteen, nousevat ne 1,063,139: 66 markkaan, ollen 1.0 % tulen suuremmassa tai pienemmässä määrässä vahingoittaman omaisuuden arvosta, 102,430,539 markasta.

Kotimaiset palovakuutusyhtiöt maksoivat palovahingonkorvausta 942,531: 26 markkaa ja ulkomaiset 9,270: 70 markkaa, kun sitä vastoin tulen hävittämän vakuuttamattoman omaisuuden arvo oli 111,317: 70 markkaa.

Vertailun vuoksi annetaan tässä tietoja palovahingon arvosta prosenteissa koko vakuutussummasta kymmenvuotiskautena 1913—22:

| Järjestetyssä kaupungissa. |      | Järjestetyn kaupungin rajojen ulkopuolella. |       |
|----------------------------|------|---------------------------------------------|-------|
| 1913.....                  | 2.25 | 1913.....                                   | 2.98  |
| 1914.....                  | 0.46 | 1914.....                                   | 22.91 |
| 1915.....                  | 2.02 | 1915.....                                   | 11.27 |
| 1916.....                  | 1.46 | 1916.....                                   | 20.25 |
| 1917.....                  | 1.65 | 1917.....                                   | 3.90  |
| 1918.....                  | 2.34 | 1918.....                                   | 7.25  |
| 1919.....                  | 4.78 | 1919.....                                   | 26.10 |
| 1920.....                  | 1.18 | 1920.....                                   | 17.74 |
| 1921.....                  | 0.73 | 1921.....                                   | 16.95 |
| 1922.....                  | 1.11 | 1922.....                                   | 19.42 |

*Palolaitoksen sairaankuljetusvaunuja* käytettiin vuoden kuluessa 3,144 kertaa, niistä 2,862 kertaa sairaiden ja 282 kertaa tapaturman uhrien kuljettukseen. Vastaavat luvut edelliseltä vuodelta olivat 2,675, 2,462 ja 213.

Allaolevasta yhdistelmästä ilmenee vaunujen käyttö eri kuukausina:

| Sairauden tapauk-<br>sissa. |           |    | Sairauden tapauk-<br>sissa. |               |       |
|-----------------------------|-----------|----|-----------------------------|---------------|-------|
| Tapatur-<br>missa.          | Yhteensä. |    | Tapatur-<br>missa.          | Yhteensä.     |       |
| Tammikuu ..                 | 272       | 27 | 299                         | Elokuu .....  | 203   |
| Helmikuu ....               | 206       | 23 | 229                         | Syyskuu ....  | 208   |
| Maaliskuu ....              | 246       | 23 | 269                         | Lokakuu ....  | 220   |
| Huhtikuu ....               | 254       | 23 | 277                         | Marraskuu ..  | 220   |
| Toukokuu ..                 | 270       | 21 | 291                         | Joulukuu .... | 353   |
| Kesäkuu ....                | 220       | 25 | 245                         |               |       |
| Heinäkuu ....               | 190       | 22 | 212                         | Yhteensä      | 2,862 |
|                             |           |    |                             |               | 282   |
|                             |           |    |                             |               | 3,144 |

Terveydenhoitolautakunnan toimenpiteen kautta hankittu sairaiden kuljetusauto osoittautui hyvin vastaavan tarkoitustaan.

Auton hankki tunnettu Daimler—Mercedes liike, ja on se 45-hevosvoimainen, jonka vuoksi sitä silloinkin kun kaduilla on ollut runsaasti lunta, on voitu käyttää.

*Palomiehien terveys* oli kertomusvuonna verrattain hyvä. Sairaalassa hoidettiin ainoastaan 14 miestä yhteensä 359 vuorokautta. Useimmat sairastapaukset ovat olleet influenssaa. Vuoden aikana on tulipaloon mentäessä tapahtunut yksi onnettomuus, nimittäin lokakuun 27 p:nä, jolloin eräs palolaitoksen automobiileista ajoi letkurattaan päälle sillä seurauksella, että erään letkurattaassa olevan miehen jalka katkesi. Miestä hoidettiin loppuvuoden sairaalassa.

*Palokunnan avustusrahasot* käsittivät vuoden alussa yhteensä 173,489: 18 markkaa. Vuoden kuluessa varat lisääntyivät sairaankuljetusmaksuista 35,084: 40 markkaa, lahjojen kautta 40,774 markkaa, palotornin pääsymaksuista 589 markkaa sekä koroista 15,294: 20 markkaa eli yhteensä 91,741: 60 markkaa. Menot, kuolleiden palokuntalaisten leskien ja lasten avustukset, kirjojen ja sanomalehtien osto, urheilukilpailujen palkinnot y. m., olivat 7,350: 05 markkaa.

Vuoden lopussa oli säästö näin ollen 257,880: 73 markkaa, mistä summasta 17,222: 78 markkaa oli sijoitettuna säästökassatilillä Helsingin säästöpankissa, 58,338: 52 markkaa pääomatilillä Suomen kauppapankissa, 95,468: 72 markkaa pääomatilillä Suomen liittopankissa, 55,118: 98 markkaa pääomatilillä Pohjoismaiden yhdyspankissa ja 31,731: 73 markkaa pääomatilillä Helsingin osakepankissa.

*Irtaimisto ja kalusto.* Palokunnan hallussa olevat tulensammutusvälineet ja irtaimisto arvioitiin vuoden alussa 771,534: 25 markaksi, vuoden kuluessa niiden arvo nousi 446,229 markalla, ja poistoja tehtiin 8,338: 40 markan arvosta. Joulukuun 31 p:nä 1922 arvioitiin palolaitoksen irtaimisto ja kalusto niin ollen 1,209,424: 85 markaksi. Arvon lisäys johtuu pääasiallisesti automobiiliruiskun ostosta Kallion paloasemalle sekä kuorma-auton, pakettiauton ja moottoripyörän ostosta pääpaloasemalle.

*Palolaitoksen ylläpitokustannukset* olivat vuonna 1922 3,465,072: 68 markkaa ja jakautuvat seuraaviin eriin:

|                                           | Määräraha,<br>Smk. | Menot,<br>Smk. | Määrärahan<br>säästö, Smk. |
|-------------------------------------------|--------------------|----------------|----------------------------|
| Henkilökunnan palkat y. m. edut . . . . . | 3,200,430: —       | 2,908,163: 76  | 292,266: 24                |
| Palotalli . . . . .                       | 96,782: —          | 91,968: 95     | 4,813: 05                  |
| Kalusto ja irtaimisto . . . . .           | 220,000: —         | 219,371: 28    | 628: 72                    |
| Lämpö, valaistus y. m. . . . .            | 225,400: —         | 203,781: 50    | 21,618: 50                 |
| Sekalaisia menoja . . . . .               | 79,500: —          | 41,787: 19     | 37,712: 81                 |
| Yhteensä Smk                              | 3,822,112: —       | 3,465,072: 68  | 357,039: 32                |